

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 557/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Jarmilou Funtovou, Piaristická 2, Nitra, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 10 C 203/2010-193 zo 16. mája 2016, rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8 Co 479/2016 z 27. septembra 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Cdo 154/2019-294 z 27. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED]

■ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 C 203/2010-193 zo 16. mája 2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 479/2016 z 27. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Cdo 154/2019-294 z 27. februára 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalobcu proti žalovanému v prvom rade Západoslovenskej energetike a. s. (ďalej aj „žalovaný 1“) a žalovanému v druhom rade Západoslovenskej distribučnej, a. s. (ďalej aj „žalovaný 2“, spolu ďalej aj „žalovaní“), z titulu zaplatenia náhrady škody pozostávajúcej z náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a stratu na zárobku z dôvodu, že utrpel pri rekonštrukčných prácach na vlastnej nehnuteľnosti – rodinnom dome úraz, ktorý mali spôsobiť žalovaní 1 a 2 zanedbaním svojich povinností vyplývajúcich zo zákona č. 70/1998 Z. z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení účinnom do 31. decembra 2004 pri zrušení elektrickej prípojky.

3. Napadnutým rozhodnutím okresného súdu bola žaloba sťažovateľa zamietnutá z dôvodu, že sťažovateľ nepreukázal porušenie právnej povinnosti žalovaných, ktoré by malo za následok vznik škody. Krajský súd napadnutým rozhodnutím rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, pričom uviedol, že žalovaný 1 nie je pasívne vecne legitimovaný v tomto spore. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odvodil z § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

4. Napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté podľa § 447 písm. c) CSP v časti, v ktorej namietal existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, a vo zvyšnej časti podľa § 447 písm. f) CSP.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti napáda rozhodnutia všeobecných súdov na všetkých stupňoch konania. Rozsiahlo spochybňuje závery okresného súdu potvrdené krajským súdom, pričom namieta, že okresný súd nevykonal všetky ním navrhované dôkazy, rozhodoval výlučne v prospech žalovaných, obe napadnuté rozhodnutia sú nedostatočne odôvodnené a právne závery v nich vyjadrené sú mylné. Okrem toho napáda aj dĺžku konania ako celok, ktoré trvalo takmer 10 rokov až po právoplatné rozhodnutie dovolacieho súdu.

6. Porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľ odvodzuje od zníženia svojich príjmov a sťaženia svojho spoločenského uplatnenia následkom úrazu, ktoré ale nebolo kompenzované, čím bolo neprijateľne zasiahnuté do jeho majetkovej sféry. Z čl. 40 ústavy sťažovateľ odvodil nárok na ochranu svojho zdravia, keďže v napadnutých konaniach došlo ku škode na jeho zdraví. Napokon sa sťažovateľovi podľa jeho názoru nedostalo ani súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, všeobecné súdy zvýhodnením žalovaných porušili aj základné právo na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a z dôvodu neprimerane dlhého súdneho konania bolo zasiahnuté aj do základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z uvedeného sťažovateľ odvodil aj porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ žiada o vyslovenie porušenia v záhlaví uvedených práv, a to napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré žiada zmeniť tak, aby zrušilo napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vec vrátilo krajskému súdu späť na konanie, ktorého výsledkom bude rozhodnutie vo veci samej v prospech sťažovateľa. Okrem toho žiada aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 7 500 eur za zbytočné preťahy v konaní.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

14. Podľa čl. 40 ústavy každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietrahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

19. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že jej podstatou je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy, základného práva na súdnu ochranu aj základného práva na rovnosť účastníkov konania a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a krajského súdu, keďže zrušenia oboch týchto rozhodnutí sa sťažovateľ domáha.

20. V ústavnej sťažnosti označil sťažovateľ za porušovateľa označených práv aj okresný súd a napadnuté rozhodnutie okresného súdu. Z tohto dôvodu ústavný súd ustálil predmet ústavnej sťažnosti tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia. K porušeniu sťažovateľom označených práv malo podľa jeho mienky dôjsť tým, že všeobecné súdy odmietli vykonať ním navrhované dôkazy a jeho vec nesprávne právne posúdili, čo malo za následok jeho neúspech v spore a neprípustné zvýhodnenie žalovaných. Odôvodnenie napadnutých rozhodnutí je nedostatočné. Z dôvodu tvrdených prietáhov v konaní žiada vysloviť aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a priznať primerané finančné zadosťučinenie.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu

21. Sťažovateľova argumentácia smerujúca proti napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu je založená na nevykonaní dôkazov v jeho prospech a na nesprávnom právnom posúdení vecí. Rovnaké námietky vzniesol a uplatnil sťažovateľ aj v dovolacom konaní, pričom prípustnosť dovolania odvodil od existencie vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a od nesprávneho právneho posúdenia vecí podľa

§ 421 ods. 1 písm. b) CSP. Ústavný súd konštatuje, že v tejto časti ústavnej sťažnosti nemá právomoc na opätovné posúdenie tých istých argumentov, ktoré mohli byť (a aj boli) predmetom prieskumu v dovolacom konaní, ktoré sťažovateľ aj inicioval (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu okresného súdu ústavný súd navyše uvádza, že sťažovateľ mal k dispozícii riadny opravný prostriedok (odvolanie), ktorý aj využil.

22. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť z uvedených dôvodov (bod 21 tohto odôvodnenia) podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

III.2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu

23. Ústavný súd, skôr ako pristúpi k ústavnoprávnemu prieskumu sťažovateľovej veci, musí skonštatovať, že podaná ústavná sťažnosť napriek tomu, že bola spísaná advokátom, nespĺňa po formálnej ani obsahovej stránke kritériá podania vykonaného advokátom ako kvalifikovanou osobou znalou práva. Obsahovo v nej absentuje dostatočná ústavnoprávna argumentácia, petit ústavnej sťažnosti tak, ako je formulovaný, je v podstate nevykonateľný a ústavná sťažnosť pôsobí ako ďalší riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiam okresného súdu, ako aj krajského súdu, pretože iba rozsiaholo spochybňuje skutkový stav zistený všeobecnými súdmi. Napriek uvedeným nedostatkom ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu v kontexte označených práv.

24. Sťažovateľ vecne nespochybňuje odôvodnenie ani právne závery najvyššieho súdu vo vzťahu k ním podanému dovolaniu, rozporuje najmä skutkové, ale aj právne závery rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, ktoré viedli k nevyhoveniu jeho žalobe. Petitom podanej ústavnej sťažnosti sa domáha, aby najvyšší súd zaviazal krajský súd

na vyhovie žalobe podanej sťažovateľom. Sťažovateľ v podstate ústavnou sťažnosťou sleduje svoj úspech v základnom súdnom konaní, ktorý ale ani v prípade vyslovenia porušenia základných práv sťažovateľa, nie je zaručený. Je potrebné si uvedomiť, že vo vzťahu medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom ide o dva oddelené systémy súdnej ochrany, pričom je podstatné, že ústavný súd nerozhoduje ako ďalšia inštancia v spore sťažovateľa, ale hodnotí postup všeobecných súdov z hľadiska sťažovateľom označených ústavných práv a práv vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, to však výlučne v rozsahu a z dôvodov uplatnených v ústavnej sťažnosti.

25. V uvedenom rozsahu podrobil ústavný súd prieskumu aj dovolacie konanie, ktorého výsledkom je napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu. Dovolanie podané sťažovateľom bolo založené na tvrdení existencii vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, ktorú sťažovateľ dôvodil nevykonaním dôkazov, ktoré počas konania navrhoval, ako aj nepreskúmateľnosťou rozhodnutí súdov nižších stupňov. Sťažovateľom navrhované dôkazy mali preukázať, že žalovaní porušili svoju prevenčnú povinnosť, resp. povinnosť odpojiť elektrickú prípojku k jeho domu tak, aby nedochádzalo k vzniku ďalších škôd. Sťažovateľ zastával názor, že jeho dom nie je pripojený na verejnú elektrickú prípojku, pričom pri vykonávaní stavebných prác na jeho dome bol zasiahnutý elektrickým prúdom prostredníctvom vedenia, ktorým prechádzal elektrický prúd.

26. S týmto dovolacím dôvodom sa najvyšší súd vysporiadal tak, že skonštatoval: „V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).“ K tvrdeniu nepreskúmateľnosti odkázal najvyšší súd na stanovisko R 2/2016, v zmysle ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu zmätočnosti len výnimočne, ak napadnuté rozhodnutie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu.

27. K uvedenému záveru najvyššieho súdu považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že ho nie je možné úplne absolutizovať [porov. napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 105/2019 z 28. novembra 2019: „*Dovoláním podaným v zmysle § 420 písm. f) CSP možno namietať len pochybenie v procese, ktoré dosahuje intenzitu porušenia práva na spravodlivé súdne konanie, pričom to môže spočívať aj v deficitoch v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.)*“]. K posudzovaniu a hodnoteniu procesu dokazovania musia sudy vyššej inštancie v konaniach o opravných prostriedkoch pristupovať individuálne. Ak by sa všeobecný súd v procese dokazovania v sporovom konaní dopustil takej chyby, ktorej následkom by bol výsledok konania (rozhodnutie vo veci samej) poznačený porušením niektorej z inštitucionálnych požiadaviek práva na spravodlivé prejednanie veci, je povinnosťou dovolacieho súdu takúto chybu konania preskúmať na podklade dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Pritom je potrebné v prvom rade vychádzať z obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

28. Nad rámec všeobecných záverov ústavný súd dodáva, že v sťažovateľovom spore však aj podľa jeho názoru nevyhovenie návrhom na vykonanie dokazovania nemalo za následok, že by konanie pred okresným súdom a krajským súdom bolo zmätočné a závery súdov neudržateľné, resp. nepreskúmateľné. Námietky prednášané sťažovateľom možno hodnotiť ako kritiku v dôsledku jeho neúspechu v konaní, pričom sťažovateľ ako žalobca v spore bol povinný preukázať vo vzťahu proti žalovaným všetky predpoklady vzniku škody, za ktorú mali podľa jeho mienky zodpovedať. Z materiálneho hľadiska dostal sťažovateľ odpoveď na otázku, prečo žalovaní nie sú zodpovední za vznik škody, ktorej existencia bola v konaní preukázaná, a to jednak z dôvodu, že žalovaný 1 nebol prevádzkovateľom distribučnej siete, a preto nebol ani pasívne vecne legitimovaný, a žalovaný 2 bol síce subjektom zodpovedným za verejnú elektrickú sieť, avšak zodpovedal len za úsek končiaci elektrickou prípojkou koncového odberateľa. Za vnútorné rozvody, ich vedenie a aj napojenie je zodpovedný vlastník domu, v ktorom sú inštalované. Okresný súd vykonal rozsiahle dokazovanie, sťažovateľom navrhované doplnenie dokazovania výsluchmi ďalších svedkov a pribratím ďalšieho znalca do konania malo podľa názoru súdu

slúžiť na preukázanie skutočností, ktoré ale v konaní neboli sporné. Odvolací súd potvrdil záver okresného súdu s tým, že vykonanie ďalšieho dokazovania nie je hospodárne, keďže od odpojenia nehnuteľnosti sťažovateľa od distribučnej sústavy žalovaného 2 uplynula značná doba. Ústavný súd zhrnul tieto závery odvolacieho súdu iba pre komplexné pochopenie veci.

29. Druhý dovolací dôvod sťažovateľ podradil pod § 421 ods. 1 písm. b) CSP, teda vyčítal odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci. Konkrétne nastolil právnu otázku, ktorá podľa jeho názoru v praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená, a to: „*či vnútorná inštalácia domu pani [REDAKOVANÉ] (susediaci dom, pozn.), na ktorej boli zabudnuté vodiče pôvodnej prípojky domu žalobcu, bola bezpečná tak, aby ho bolo možné pripojiť cez prípojku na verejnú sieť - v zmysle § 16 zákona č. 79/1957 Zb. v znení účinnom od 1.1.1972.*“

30. Najvyšší súd uviedol, že takto formulovaná dovolacia otázka, prihliadnúc pritom aj na obsah celého dovolania podaného sťažovateľom, nie je spôsobilou naplniť požiadavky na správne formulovanie právnych otázok riešených dovolacím súdom. Ústavný súd vyjadruje úplný súhlas so záverom najvyššieho súdu, pretože vôbec nejde o právnu otázku, ale o špecifickú skutkovú otázku.

31. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že podľa dovolacích námietok formulovaných sťažovateľom v dovolacom konaní rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté, nezasiahlo do sťažovateľových základných práv v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. V tomto zmysle preto nemožno uvažovať ani o porušení čl. 47 ods. 3 ústavy, pretože ústavný súd neidentifikoval, že by došlo k narušeniu rovnosti účastníkov konania. Nevykonanie dôkazu navrhovaného účastníkom konania samo osebe neznamená, že došlo k zvýhodneniu druhej strany konania, ak na takýto postup bol zákonný postup a príslušný súd tento postup aj legitímne zdôvodnil.

32. Keďže nebolo identifikované porušenie sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy, ktoré obsahovo zodpovedajú aj právu v zmysle

čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého porušenie sťažovateľ rovnako namietal v súvislosti s týmito základnými právami garantovanými ústavou, nemožno vysloviť ani porušenie uvádzaného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Vo vzťahu k označenému základnému právu vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že sťažovateľ porušenie tohto článku namietal v kontexte s tvrdeným porušením už uvedených základných práv, s ktorým sa ústavný súd nestotožnil. Z tohto dôvodu nebolo možné uvažovať ani o následnom porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

34. Obsahom podanej ústavnej sťažnosti bola aj požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 40 ústavy, z ktorého sťažovateľ vyvodil základné právo na ochranu zdravia. Systematicky je toto právo zaradené do druhej hlavy a piateho oddielu ústavy medzi hospodárske, sociálne a kultúrne práva. Článok 40 ústavy obsahuje právo na ochranu zdravia v kontexte poskytovania zdravotnej starostlivosti a podmienok na jej poskytnutie. Sťažovateľova konštrukcia postavená na argumente, že v základnom konaní žiadal o priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej na zdraví, ktorá mu nebola priznaná, a z tohto dôvodu bolo zasiahnuté aj do jeho práva na ochranu zdravia, nie je správna, keďže v tomto ustanovení je ochrana zdravia chápaná ako právo na poskytnutie zdravotnej starostlivosti, nie ako kompenzácia za poškodenie zdravia: *„Zo zaradenia práva na ochranu zdravia spolu s právom na bezplatnú zdravotnú starostlivosť na náklady zdravotného poistenia k hospodárskym a sociálnym právam možno vyvodit' účel týchto dvoch základných práv. Je ním hospodársky a sociálny rozmer práva na ochranu zdravia, zaručenie dostupnosti zdravotníckej starostlivosti pre každého na základe zdravotného poistenia, ktorého náklady sa uhrádzajú zo zdravotného poistenia v zákonom určenom rozsahu.“* [DRGONEC, J. Ústavné základy medicínskeho výskumu zahŕňajúceho pokus na človeku. In: HUMENÍK, I., INOCENT-MÁRIA, V., SZANISLÓ (eds.) *Biomedicínsky výskum právne, eticky, filozoficky*. Bratislava : EuroKódex, 2012, s. 160.]

35. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť

k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

36. Na základe uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, pretože neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľom označených práv.

III.3 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 10 C 203/2010, krajským súdom pod sp. zn. 8 Co 479/2016 a najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Cdo 154/2019

37. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Cdo 154/2019 ústavný súd poukazuje na vlastnú konštantnú judikatúru podľa ktorej, podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý

ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009). V čase podania ústavnej sťažnosti bola sťažovateľova vec právoplatne rozhodnutá, čím bola jeho právna neistota odstránená, preto nemožno ústavnej sťažnosti vyhovieť ani v tejto časti. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým konaním ako zjavne neopodstatnenú.

38. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2020

Miroslav DURIŠ
predseda senátu